

مبانی نظری و آثار عملی قاعده نفی سبیل

رسول عبداللہی

www.ketab.ir

مرکز بین المللی

ترجمہ و نشر المصطفی ﷺ

سرشناسه:	عبداللهی، رسول، ۱۳۴۵
عنوان و نام پدیدآور:	مبانی نظری و آثار عملی قاعده نفی سبیل / رسول عبداللهی
مشخصات نشر:	قم، مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۴۰۰
مرجع تولید:	مجمع آموزش عالی حکمت و مطالعات ادیان
مشخصات ظاهری:	۴۷۲ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س م
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۴۲۹-۵۶۷-۳
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
موضوع:	قاعده نفی سبیل
موضوع:	*Nafy-e Sabil formula (Islamic law)
موضوع:	فقه -- قواعد
موضوع:	Islamic law -- *Formulae
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية. مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
شناسه افزوده:	Almustafa International University Almustafa International Translation and Publication center
رده بندی کنگره:	۵۲ / ن ۷۶۲ ۱۳۹۷ / BP۱۶۹
رده بندی دیویی:	۲۹۷ / ۳۲۴
شماره کتاب شناسی ملی:	۵۵۱۹۵۰۰
وضعیت رکورد:	فیبا

BP۱۲۰۰

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

مبانی نظری و آثار عملی قاعده نفی سبیل

مؤلف: رسول عبداللهی

چاپ اول: ۱۴۰۰ ش / ۱۴۴۲ ق

ناشر: مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ ● قیمت: ۱۰۵۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

- ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نیش کوچه ۱۸؛
- تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴ دورنگار: داخلی ۹۰۵، ۳۷۸۳۹۳۰۹
- ایران، قم، بلوار محمدامین، سه راه سالاریه. تلفن: +۹۸ ۲۵ ۳۲۱۳۳۱۰۶

pub_almustafa

http://buy-pub.miu.ac.ir

miup@pub.miu.ac.ir

با تشکر از دست اندرکارانی که ما را در تولید این اثریاری رساندند.

- مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت
- مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری
- ناظر گرافیک: مسعود مهدوی
- ناظر فنی: سید محمدرضا جعفری

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

با توجه به هزینه ها و مشکلات عدیده، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به چاپ، بازنویسی، کپی، تکثیر و یا هرگونه برداشت جهت تهیه کتاب و تبدیل آن به جزوه، cd، فایل الکترونیکی pdf، اسکن، عکسبرداری و یا انتشار در فضای مجازی نماید، شرعاً مجاز نمی باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت.

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پای بندی به دین و سنت در مدیریت همه جانبه کشورها بسیار چالش برانگیز می‌نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته الله علیه و مقام معظم رهبری علیه السلام می‌باشد.

«جامعة المصطفی علیه السلام العالمية» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم «مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم» را تأسیس کرده است.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین المللی

ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله و سلم

فهرست

بخش اول: کلیات و مفاهیم

- مقدمه ۲۱
- قاعده فقهی ۲۳
- الف) معنای قاعده فقهی ۲۳
۱. قاعده در لغت ۲۳
۲. قاعده در اصطلاح ۲۴
۳. تعریف قاعده فقهی ۲۴
۴. فرق قاعده فقهی با قاعده اصولی ۲۸
۵. فرق قاعده فقهی با مسئله فقهی ۳۰
۶. فرق قاعده فقهی با ضابط فقهی ۳۱
۷. تقسیم‌بندی قواعد فقهی ۳۳
- ب) تاریخ تطور کتب قواعد فقهی ۳۳
۱. کتاب‌های قواعد فقهی در فقه امامیه ۳۳
- یکم. کتاب‌های قواعد فقهی امامیه به زبان عربی ۳۵
- دوم. کتاب‌های قواعد فقهی امامیه به زبان فارسی ۳۷
۲. کتاب‌های قواعد فقهی در فقه اهل سنت ۳۸
- یکم. فقه حنفی ۳۸
- دوم. فقه مالکی ۳۹

۴۰. سوم. فقه شافعی

۴۱. چهارم. فقه حنبلی

بخش دوم: قاعده نفی سبیل

۴۵. ۱. مفهوم قاعده نفی سبیل

۴۷. ۲. بررسی الفاظ قاعده نفی سبیل

۴۷. ۱. معنای نفی

۴۸. ۲. معنای کلمه سبیل

۵۱. ۳. نسبت قاعده نفی سبیل با احکام اولیه

۵۱. ۱. تخصیص

۵۲. ۲. تخصیص

۵۲. ۳. ورود

۵۳. ۴. حکومت

۵۴. ۵. حکومت قاعده نفی سبیل بر ادله احکام اولیه

۵۴. ۶. دلیل حکومت قاعده نفی سبیل بر ادله احکام اولیه

۵۷. ۴. مدارک و دلایل قاعده نفی سبیل

۵۷. قاعده اول: آیه نفی سبیل

۵۷. الف) تفسیر آیه نفی سبیل از دیدگاه مفسران امامیه

۵۷. ۱. شیخ طوسی

۵۹. ۲. طبرسی

۶۰. ۳. مشهدی

۶۱. ۴. فیض کاشانی

۶۱. ۵. علامه طباطبائی

۶۲. ۶. مکارم شیرازی

۶۳. ۷. مغنیه

۶۴. ۸. قرآنی

- ب) تفسیر آیه نفی سبیل از دیدگاه مفسران اهل سنت ۶۴
۱. فخر رازی ۶۴
۲. طبری ۶۵
۳. ابن عربی ۶۶
۴. قرطبی ۶۷
۵. وهبه الزحیلی ۶۹
۶. رشید رضا ۶۹
۷. مراغی ۷۱
- ج) آیه نفی سبیل در دیدگاه فقها ۷۱
۱. محقق اردبیلی ۷۱
۲. محمد عابد الفتح مراغی ۷۲
۳. شیخ انصاری ۷۳
۴. آیت الله بجنوردی ۷۳
۵. آیت الله خوئی ۷۴
۶. امام خمینی (ره) ۷۴
۷. محمد مهدی شمس الدین ۸۱
۸. آیت الله فاضل لنکرانی ۸۲
- د) معنای جعل ۸۶
۱. دیدگاه اول ۸۷
۲. دیدگاه دوم ۸۸
- ه) مراد از ایمان در آیه نفی سبیل ۹۳
- ف) تفاوت بین اسلام و ایمان ۱۰۰
- الف) دلیل از قرآن ۱۰۱
- ب) دلیل از روایات ۱۰۲
- و) مراد از مؤمنین در آیه نفی سبیل ۱۰۶
- ز) مراد از کفر در آیه نفی سبیل ۱۰۷
- معانی کفر و کافر در لغت ۱۰۷

معانی کفر در قرآن ۱۰۸

۱. انکار خداوند متعال یا انکار الوهیت ۱۰۸

۲. انکار توحید و یگانگی خدا ۱۰۹

۳. انکار اصول و مقدسات دیگر، از قبیل پیامبران، ملائکه، کتاب‌های

آسمانی و روز قیامت ۱۰۹

۴. انکار رسالت حضرت محمد ﷺ ۱۰۹

۵. کفر نعمت ۱۱۰

۶. ترک فرائض و وظایف دینی ۱۱۰

۷. ارتکاب معصیت ۱۱۰

۸. بیزاری و برائت ۱۱۱

۹. انکار طاعت ۱۱۱

۱۰. کشاورزی ۱۱۱

معانی کفر در احادیث ۱۱۲

معنای کفر و کافر در اصطلاح فقه ۱۱۶

اقسام کفر ۱۱۷

اقسام کافر ۱۱۸

اقسام کافر مستقل ۱۲۰

۱. کافر اصلی ۱۲۰

۲. مرتد ۱۲۰

اقسام مرتد ۱۲۲

۱. مرتد فطری ۱۲۲

۲. مرتد ملی ۱۲۳

اقسام کافر اصلی از جهت روابط با مسلمانان ۱۲۴

۱. معاهد ۱۲۴

۲. محایداً بی طرف ۱۲۴

۳. حربی ۱۲۴

۴. ذمی یا اهل ذمه ۱۲۴